

- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stava 1. ovog člana, ostaju na snazi propisi koji su doneseni na osnovu Zakona o mjerama za unaprjeđivanje stočarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/98), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

#### Član 69.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o mjerama za unaprjeđivanje stočarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/98).

#### Član 70.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući  
Doma naroda  
Parlamenta Federacije BiH  
**Radoje Vidović**, s. r.

Predsjedavajući  
Predstavničkog doma  
Parlamenta Federacije BiH  
**Fehim Škaljić**, s. r.

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

### UKAZ

#### O PROGLAŠENJU ZAKONA O STOČARSTVU

Prolašava se Zakon o stočarstvu koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 02.07.2013. godine i na sjednici Doma naroda od 25.07.2013. godine.

Broj 01-02-765-02/13  
09. kolovoza 2013. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
**Živko Budimir**, v. r.

### ZAKON STOČARSTVU

#### I. TEMELJNE ODREDBE

##### Članak 1.

- (1) Ovim Zakonom uređuje se proizvodnja i uzgoj uzgojno valjanih životinja, oplodnja i licenciranje domaćih životinja, trgovina uzgojno valjanim životinjama i genetskim materijalom, zootehnički, zoohigijenski uvjeti držanja i iskorištavanja domaćih životinja, provođenje uzgoja uzgojno valjanih životinja, nadzor nad primjenom ovoga Zakona, kaznene odredbe i druga pitanja važna za efikasnost i unaprjeđenje stočarstva na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
- (2) Odredbe ovoga Zakona odnose se na uzgoj: goveda, svinja, koza, ovaca, konja, magaraca, kunića, peradi, pčela i drugih vrsta domaćih životinja koje imaju gospodarsku namjenu (u daljnjem tekstu: domaće životinje).

##### Članak 2.

Uzgojem iz članka 1. stavak 2. ovoga Zakona potiče se povećanje uspješnosti proizvodnje domaćih životinja uz očuvanje ili poboljšanje njihove vitalnosti, povećanje ekonomičnosti stočarske proizvodnje, poboljšanje kakvoće životinjskih proizvoda, očuvanje genetske raznolikosti domaćih životinja i evidencija domaćih životinja.

##### Članak 3.

- (1) U ovom Zakonu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjem:
1. **Stočarstvo** je grana poljoprivrede koja se bavi uzgojem i držanjem domaćih životinja za gospodarsko iskorištavanje;

2. **Uzgojno valjana životinja** je umatičena ili upisana domaća životinja te matično jato peradi i to:
  - a. **matična životinja čiste pasmine** upisana u matičnu knjigu, čiji su roditelji, djedovi i bake upisani u matičnu knjigu iste pasmine;
  - b. **evidentirana životinja** domaća je životinja obilježena ušnom markicom i uvedena u središnji registar;
  - c. **upisana životinja čiste pasmine ili križanac poznatih roditelja**, upisana u registar uzgoja;
  - d. **matično jato čiste pasmine ili hibrid** upisan u središnji popis matičnih jata;
3. **Središnja uzgojno selekcijska služba** je organizirana u Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodo-privrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) zadužena za poslove središnje koordinacije i kontrole uzgojno selekcijskog rada, te politike u stočarstvu Federacije;
4. **Federalni agromediteranski zavod Mostar** – upravna organizacija koja u smislu ovog Zakona obavlja poslove čiji je djelokrug utvrđen Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/05), (u daljnjem tekstu: ovlaštene ustanove);
5. **Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo** – upravna organizacija koja u smislu ovog Zakona obavlja poslove čiji je djelokrug utvrđen Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/05), (u daljnjem tekstu ovlaštene ustanove);
6. **Kantonalna uzgojno selekcijska služba** organizacijska jedinica u kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za poslove stočarstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) ili kantonalnog zavoda mjerodavnog za poslove stočarstva (u daljnjem tekstu: kantonalni zavod) zadužen za obavljanje uzgojno selekcijskog rada;
7. **Središnja matična knjiga i središnji popis matičnih jata** (knjiga, popis, kartoteka, datoteka ili neki drugi oblik evidentiranja podataka u elektronskoj formi), je središnji skup svih podataka o uzgojno valjanim životinjama u Federaciji koju vodi uzgojno selekcijska služba na temelju obvezatnih informacija kantonalnih uzgojno selekcijskih službi;
8. **Kantonalna matična knjiga** je knjiga koju vodi kantonalna uzgojno selekcijska služba (knjiga, popis, kartoteka, datoteka ili neki drugi oblik evidentiranja podataka u elektronskoj formi), o matičnim životinjama iz programa uzgoja čiste pasmine, da bi se te životinje mogle identificirati, te da bi se moglo dokazati podrijetlo i proizvodnost tih životinja;
9. **Registar uzgoja** je registar koji vode kantonalne službe i uzgojna društva (knjiga, popis, kartoteka, datoteka ili neki drugi oblik evidentiranja podataka u elektronskoj formi) o životinjama iz programa osjemenjivanja, križanja i odabira životinja iz populacije, a da bi se one mogle identificirati, te da bi se moglo dokazati podrijetlo;
10. **Zootehnika** je sustav tehničko-tehnoloških postupaka u uzgoju i iskorištavanju životinja;
11. **Izvorne pasmine** su pasmine domaćih životinja nastale na teritoriju Federacije;
12. **Matica pčela** je rasplodna ženka u pčelinjoj zajednici;
13. **Pčelinja zajednica** je roj pčela u košnici sa pripadajućim saćem, koji se sastoji od jedne matice, radilica i trutova tokom proizvodne sezone;

14. **Pčelarstvo** je držanje i gajenje pčela, proizvodnja matica pčela, meda i drugih pčelinjih proizvoda;
15. **Soj** je uža skupina životinja unutar pasmine sličnih nasljednih osobina;
16. **Natprosječna životinja** je umatičena uzgojno valjana životinja koja je prema nasljednim osobinama iznad prosjeka uzgoja kojem pripada;
17. **Uzgoj stoke** sustav je genetskih i zootehničkih postupaka u izgradnji proizvodnih kapaciteta životinje;
18. **Stvaranje uzgojno valjanih životinja** skup je uzgojno selekcijskih postupaka i mjera kojima se izgrađuje genetski vrijedna i u populaciji natprosječna životinja;
19. **Uzgojni program** skup je selekcijskih postupaka kojima se ostvaruje genetsko unaprjeđivanje pojedinih vrsta i pasmina životinja;
20. **Ispitivanje proizvodnosti** je postupak utvrđivanja proizvodnosti životinja, uključujući kakvoću proizvoda, a cilj je procjena uzgojnih vrijednosti u usmjeravanju tehnologije njihova iskorištavanja;
21. **Uzgojna vrijednost** je nasljedni utjecaj životinje na genetsku vrijednost njenih potomaka;
22. **Testiranje** je postupak procjene uzgojnih vrijednosti primjerenim metodama i tehnološko-tehničkim postupcima;
23. **Test na vlastiti rast i razvitak (performance test)** postupak je procjene uzgojne vrijednosti za osobine rasta i razvitka testirane jedinke;
24. **Test po potomstvu (progeni test)** postupak je procjene uzgojnih vrijednosti životinje na temelju podataka o proizvodnim osobinama potomaka;
25. **Kontrolni test** postupak je utvrđivanja uspješnosti križanog uzgoja;
26. **Križanje** je sparivanje životinja različitih pasmina, sojeva i linija da bi se dobile proizvodno vrijednije životinje;
27. **Licenciranje** je uzgojna mjera odabira i ocjene rasplodnjaka za prirodni pripust;
28. **Genetska manipulacija** plansko je mijenjanje genoma pojedinih životinja;
29. **Genetski materijal** biološki je reprodukcijski materijal (sjeme, jajne stanice i zameti);
30. **Genetska raznolikost** stepen je učestalosti gena unutar vrste;
31. **Hibrid** je životinja dobivena sustavnim i smislenim postupcima križanja;
32. **Proizvodna osobina** gospodarski je važna i mjerljiva osobina životinje;
33. **Pedigree** je potvrda o podrijetlu i proizvodnim osobinama matičnih životinja;
34. **Potvrda o podrijetlu** je isprava o podrijetlu upisane životinje;
35. **Uzgajivač** je pravna ili fizička osoba koja je vlasnik uzgojno valjane životinje;
36. **Uzgojno gospodarstvo** je gospodarstvo registrirano za uzgoj uzgojno valjanih grla životinja, u skladu sa ovim Zakonom i proisteklim podzakonskim aktima;
37. **Uzgojno društvo** je pravna osoba koje predstavlja farmu ili više farmi koje u uzgoju koriste kombinacijske sposobnosti pasmina ili linija;
38. **Udruženje uzgajivača** je interesna grupa uzgajivača, čiji je temeljni cilj genetsko unaprjeđivanje domaćih životinja provođenjem uzgojnog programa;
39. **Savez uzgajivača** je interesna grupa više udruženja uzgajivača, a cilj mu je genetsko unaprjeđivanje domaćih životinja provođenjem uzgojnog programa u Federaciji;
40. **Centar za reprodukciju** je mjesto koje odgovara biološkim zahtjevima za oplodnju životinja;
41. **Izložba domaćih životinja** je manifestacija sa karakteristikom unaprjeđenja stočarstva, ocjene pojedinačnih uspjeha u uzgojnim programima pojedinih vrsta stoke i pasmina, sa statusom lokalnog, entitetskog i/ili međunarodnog značaja;
42. **Stočarska aukcija** je manifestacija prodajno-izložbenog karaktera;
43. **Izložbeni i/ili aukcijski prostor** je registrirana lokacija koja ispunjava tehničko-tehnološke zahtjeve za održavanje ovih manifestacija;
44. **Proizvodi životinjskog podrijetla** su: meso, svježe mlijeko, vuna, jaja, med, stajnjak i drugi proizvodi životinjskog podrijetla;
45. **Ovlaštena ustanova** pravni subjekt s ovlaštenjem za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova vezanih za uzgojno selekcijski rad u stočarstvu.

## II. PROIZVODNJA I UZGOJ UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

### Članak 4.

- (1) Stvaranje uzgojno valjanih životinja u Federaciji provodi se prema uzgojnim programima za pojedine vrste i pasmine domaćih životinja.
- (2) Uzgojni program određuje veličinu populacije, uzgojni cilj, uzgojne metode, načine njegovog uspješnog provođenja i načine objave rezultata njegovog provođenja.
- (3) Uzgojni program mora ispunjavati sljedeće uvjete da:
  1. se može utvrditi da će se njime ostvariti genetski napredak populacije na kojoj će se provoditi;
  2. se može utvrditi da je dovoljno velika populacija uzgojno valjanih životinja na kojoj će se provoditi;
  3. su osigurane stručne, tehničke i organizacijske pretpostavke za provođenje uzgojnog programa;
  4. su u provođenju uzgojnog programa uključeni odgovarajući stručni zaposlenici;
  5. je osigurano valjano vođenje sve propisane uzgojne dokumentacije;
  6. se osigurava održavanje genetske varijabilnosti;
  7. su osigurani uvjeti za sprječavanje parenja u srodstvu, osim u slučaju kada je to uzgojnim programom predviđeno.
- (4) Uzgojne programe iz stavka (1) ovoga članka donosi federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar) na prijedlog ovlaštene ustanove uz mišljenje kantonalnog ministarstva.
- (5) Uzgojni programi iz stavka 1. ovoga članka obvezni su za savez uzgajivača (u daljnjem tekstu: Savez uzgajivača), udruženja uzgajivača, (u daljnjem tekstu: Udruženje), uzgajivače i druge učesnike stvaranja uzgojno valjanih životinja.
- (6) Uzgojno društvo donosi i provodi vlastiti uzgojni program u kojem koristi kombinacijske sposobnosti pasmina i linija domaćih životinja u skladu sa st. 3. i 4 ovoga članka.

### Članak 5.

Uzgojno valjane životinje moraju biti trajno označene i uvedene u središnji popis matičnih grla. Matična jata peradi vodi se u središnjem popisu matičnih jata.

### Članak 6.

- (1) Uzgojem uzgojno valjanih životinja mogu se baviti samo uzgajivači koji su upisani u registar uzgajivača uzgojno valjanih životinja na temelju prijave za upis.
- (2) Registar uzgajivača uzgojno valjanih životinja vodi Federalno ministarstvo, na temelju evidencija kantonalne službe, ovlaštene ustanove i Saveza uzgajivača.

- (3) Oblik, način vođenja registra i obrazac prijave za upis iz stavka 1. ovoga članka, propisuje federalni ministar.

#### Članak 7.

- (1) Proizvodnjom genetskog materijala te prijenosom zametaka mogu se baviti pravne osobe registrirane za obavljanje te djelatnosti, uz prethodno pribavljenu suglasnost Federalnog ministarstva.
- (2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati pravne osobe koje imaju zaposlenike odgovarajuće stručne spreme, posjeduju objekte i opremu te ispunjavaju propisane zootehničke i veterinarsko-zdravstvene uvjete.
- (3) Pravne osobe koje proizvode sjeme za umjetno osjemenjivanje, za dobivanje suglasnosti moraju imati, uz uvjete propisane u stavku 2. ovoga članka, i muška uzgojno valjana rasplodna grla.
- (4) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 8.

- (1) Genetskim manipulacijama mogu se baviti znanstvene institucije u istraživačke svrhe, u zatvorenim i za tu namjenu opremljenim objektima.
- (2) Na temelju prethodne suglasnosti kantonalnog ministarstva, Federalno ministarstvo izdaje rješenje kojim odobrava znanstvenoj instituciji obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Genetske manipulacije domaćim životinjama i nasljednom tvari domaćih životinja pod stalnim su nadzorom Federalnog ministarstva.
- (4) O rezultatima genetskih manipulacija ovlaštene znanstvene institucije iz stavka 1. ovoga članka dužne su, o svakoj manipulaciji, sačiniti izvješće i izvijestiti Federalno ministarstvo.
- (5) Ukoliko Federalno ministarstvo utvrdi da dobiveni rezultati genetskih manipulacija domaćim životinjama i nasljednom tvari domaćih životinja ne osiguravaju uspješno gospodarsko iskorištavanje ili su nepovoljni za rast i razvitak organizma, tako dobiven proizvod odnosno organizam mora se uništiti u nazočnosti federalne poljoprivredne inspekcije na trošak vlasnika.
- (6) Kod postupka uništavanja iz stavka 4. ovoga članka obvezno je vođenje zapisnika.

#### Članak 9.

- (1) Uzgojna vrijednost uzgojno valjanih životinja te kakvoća križanih životinja procjenjuje se propisanim postupcima.
- (2) Rezultati procjene su javni i dostupni svakom uzgajivaču.
- (3) Procjene uzgojne vrijednosti uzgojno valjanih životinja i kakvoća križanih životinja obavljaju ovlaštene ustanove u suradnji sa znanstvenim institucijama.
- (4) Postupke procjena uzgojne vrijednosti uzgojno valjanih životinja i kakvoća križanih životinja iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 10.

- (1) Na uzgojno valjanim životinjama obavlja se ispitivanje uzgojno važnih osobina te njihova provjera (testiranje) na potomstvu.
- (2) Ispitivanje proizvodnosti i testiranje uzgojno valjanih životinja obavlja ovlaštena ustanova pri čemu provedbu može povjeriti kantonalnoj službi.
- (3) Postupke ispitivanja i testiranja iz stavka 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 11.

Uzgojno valjana perad može se proizvoditi samo od jaja koja potiču od peradi čistih pasmina, hibrida i djedovskih matičnih jata.

#### Članak 12.

U prodaju se mogu staviti samo selekcionirane matice sivih pčela, proizvedene pod kontrolom kantonalne uzgojno selekcijske službe.

#### Članak 13.

- (1) Izvorne i zaštićene pasmine i sojevi domaćih životinja nastali na teritoriju Federacije predstavljaju dio nacionalne biološke baštine pod posebnom zaštitom države.
- (2) Izvorne pasmine se upisuju u registar izvornih pasmina koji vodi uzgojno-selekcijska služba. U skladu sa ratificiranim sporazumima se vrši zaštita imena i izvorne pasmine.
- (3) Očuvanje i iskorištavanje pasmina i sojeva iz stavka 1. ovoga članka obavlja se prema uzgojnim programima za pojedine pasmine i sojeve.
- (4) Zaštita izvornih pasmina i sojeva ostvaruje se držanjem potrebnog broja životinja za održavanje uzgoja i čuvanjem njihova genetskog materijala.
- (5) Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Proračun FBiH) osiguravaju se sredstva za zaštitu određenog broja domaćih životinja i genetskog materijala po jedinim pasmina i sojeva iz stavka 1. ovoga članka.
- (6) Listu izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja te određenog broja grla, na prijedlog ovlaštenih znanstvenih i stručnih ustanova iz oblasti uzgoja domaćih životinja, odobrava federalni ministar.
- (7) Izvoz izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja provodi se na temelju rješenja o suglasnosti za izvoz koje izdaje Federalno ministarstvo.
- (8) Dozvolu za izvoz izvornih i zaštićenih pasmina izdaje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

#### Članak 14.

- (1) Pasmine, sojevi i hibridi koji se uzgajaju u Federaciji vode se u posebnom registru.
- (2) Registar iz stavka 1. ovoga članka vodi Federalno ministarstvo.
- (3) Prijave za priznavanje nove pasmine, soja i hibrida stvorenih posebnim uzgojnim programom u Federaciji ili svijetu podnose uzgajivači, uzgojne organizacije i uzgojna društva Federalnom ministarstvu.
- (4) Federalni ministar rješenjem imenuje Povjerenstvo za priznavanje pasmina, sojeva i hibrida iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Oblik, način vođenja, sadržaj prijave i postupak priznavanja propisuje federalni ministar.
- (6) Za priznate pasmine, sojeve i hibride, Federalno ministarstvo izdaje rješenje o upisu u registar iz stavka 1. ovoga članka.
- (7) Popis priznatih pasmina, sojeva ili hibrida iz stavka 6. ovoga članka, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".
- (8) Kada u Federaciji dođe do smanjenja brojnog stanja domaćih životinja pojedine vrste, pasmine i kategorije, zbog čega se umanjuje obim poljoprivredne proizvodnje, federalni ministar može donijeti naredbu o ograničenju ili zabrani klanja njihova podmlatka.
- (9) Zabrana iz stavka 8. ovoga članka ne odnosi se na podmladak koji se mora izlučiti zbog povrede, zaostajanja u rastu ili bolesnih stanja koja nisu razlog zabrane klanja.

### III. OPLODNJA I LICENCIRANJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA

#### Članak 15.

Oploдна domaćih životinja zootehnička je i zdravstvena mjera, obavlja se umjetnim osjemenjivanjem i prirodnim pripustom.

## Članak 16.

- (1) Za umjetno osjemenjivanje može se koristiti samo sjeme natprosječno valjanih rasplodnjaka potvrđenih testom na vlastiti rast i razvitak ili testovima na potomstvo, ovisno o starosti rasplodnjaka i stadiju testiranja, koji potiču od natprosječnih roditelja.
- (2) U prirodnom pripustu mogu se koristiti uzgojno valjani rasplodnjaci koji potiču od natprosječno valjanih roditelja te zadovoljavaju uvjete za ocjenu vanjštine grla i reproduktivnog stanja.
- (3) Provjeru podrijetla i ocjenu vanjštine rasplodnjaka obavljaju ovlaštene ustanove i kantonalna služba, a reproduktivno zdravstveno stanje mjerodavna veterinarska služba.
- (4) Ukoliko u Federaciji nema dovoljno uzgojno valjanih rasplodnjaka neke pasmine određenih u stavku 2. ovoga članka, za prirodni se pripust mogu koristiti i odabrana (licencirana) grla u tipu te pasmine.
- (5) Licenciranje rasplodnjaka obavlja Povjerenstvo za licenciranje.
- (6) Povjerenstvo iz stavka 5. ovoga članka imenuje rješenjem federalni ministar.
- (7) Način rada Povjerenstva za licenciranje i postupak odabiranja grla iz stavka 5. ovoga članka propisuje federalni ministar na prijedlog uzgojno selekcijske službe.

## Članak 17.

- (1) Rasplodnjaci koji potiču od natprosječno valjanih roditelja, namijenjeni korištenju putem umjetnog osjemenjivanja i prirodnog pripusta, upisani su u središnji popis muških matičnih grla.
- (2) Svi rasplodnjaci koji se koriste putem prirodnog pripusta upisani su u matičnu knjigu, o čemu se izdaje potvrda.

## Članak 18.

- (1) Umjetno osjemenjivanje domaćih životinja mogu obavljati veterinari i veterinarski tehničari i uzgajivači na svojem stadu koji su osposobljeni za umjetno osjemenjivanje.
- (2) Uzgajivači koji obavljaju umjetno osjemenjivanje domaćih životinja i isto provode na vlastitom stadu moraju biti za to stručno osposobljeni, raspolagati propisanom opremom i priborom i biti upisani u registar izvođača umjetnog osjemenjivanja.
- (3) Svi uzgajivači koji obavljaju umjetno osjemenjivanje osim veterinaru moraju imati potvrdu o stručnoj osposobljenosti za izvođenje umjetnog osjemenjivanja.
- (4) Registar uzgajivača za izvođenje umjetnog osjemenjivanja vodi središnja uzgojno-selekcijska služba.
- (5) Stručno osposobljavanje uzgajivača za izvođenje umjetnog osjemenjivanja iz stavka 2. ovoga članka se provodi na organiziranim obukama, prema programu koji odobrava Federalno ministarstvo, a na prijedlog Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.
- (6) Konkurs i izbor izvođača obuke za stručno osposobljavanje fizičkih osoba za izvođenje umjetnog osjemenjivanja raspisuje i provodi Federalno ministarstvo.

## Članak 19.

Rasplodnjaci namijenjeni prirodnom pripustu mogu se koristiti samo na vlastitom stadu, osim u slučaju korištenja licenciranih muških rasplodnjaka, upisanih u matičnu knjigu.

## Članak 20.

- (1) Rasplodnjaci koji se koriste putem umjetnog osjemenjivanja i prirodnog pripusta moraju biti pod stalnom zdravstvenom kontrolom mjerodavne veterinarske službe.
- (2) Najmanje jednom godišnje ocjenjuje se svako rasplodno grlo od kojeg se uzima sjeme namijenjeno umjetnom

osjemenjivanju i prirodnom pripustu da bi se utvrdilo novo stanje uzgojne i uporabna vrijednost rasplodnjaka.

- (3) Povjerenstvo za ocjenu muških rasplodnih grla, čije je sjeme namijenjeno umjetnom osjemenjivanju ili muških grla za prirodu pripust, a koje je sastavljeno od predstavnika kantonalnog ministarstva i Federalnog ministarstva, ovlaštenih i znanstvenih institucija iz oblasti uzgoja domaćih životinja, imenuje rješenjem federalni ministar.
- (4) Način rada Povjerenstva za ocjenu muških rasplodnih grla propisuje federalni ministar na prijedlog uzgojno selekcijske službe.
- (5) Ako rasplodnjak ispunjava postavljene uzgojne i reproduktivne uvjete, na prijedlog Povjerenstva federalni ministar donosi rješenje o načinu korištenja uzgojno rasplodnog grla.
- (6) Praćenje uzgojne i uporabne vrijednosti rasplodnjaka namijenjenom prirodnom pripustu obavlja ovlaštena ustanova.
- (7) Kada rasplodnjak ne ispunjava postavljene uzgojne i reproduktivne uvjete, Povjerenstvo za ocjenu muških rasplodnih grla predlaže izlučenje iz daljnjeg uzgojnog korištenja, te o tome obavještava držatelja rasplodnjaka, uzgojnu organizaciju i mjerodavnu poljoprivrednu inspekciju.
- (8) Vlasnik izlučenog rasplodnjaka iz stavka 4. ovoga članka nema pravo na naknadu štete.
- (9) Rasplodnjake namijenjene prirodnom pripustu ocjenjuje Povjerenstvo za licenciranje koje se imenuje svake godine na način propisan člankom 16. stavak 6. ovog Zakona.
- (10) Trajno izlučeni rasplodnjaci ne mogu se više koristiti u uzgoju.

## Članak 21.

- (1) Osobe koje obavljaju umjetno osjemenjivanje i držatelji rasplodnjaka u prirodnom pripustu dužni su voditi popis o osjemenjivanju i prirodnom pripustu te vlasniku plotkinje izdati potvrdu o podrijetlu sjemena (ime rasplodnjaka, pasmina, podrijetlo).
- (2) Način vođenja popisa te oblik i način izdavanja potvrde iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

## Članak 22.

- (1) Pravne osobe i uzgajivači koji obavljaju umjetno osjemenjivanje dužni su voditi evidenciju o izvršenim osjemenjivanjima, a izvješće dostavljaju kantonalnoj službi i ovlaštenoj ustanovi.
- (2) Držatelji rasplodnjaka u prirodnom pripustu dužni su kantonalnoj uzgojno selekcijskoj službi dostavljati izvješća o obavljenim pripustima.
- (3) Oblik i sadržaj izvješća iz st. 1. i 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### IV. TRGOVINA UZGOJNO VALJANIM ŽIVOTINJAMA I GENETSKIM MATERIJALOM

## Članak 23.

U prodaju se može staviti uzgojno valjana životinja, propisno označena, odnosno pouzdano opisana (kopitari), koja posjeduje rodovnik ili potvrdu o podrijetlu.

## Članak 24.

- (1) Sjeme rasplodnjaka, zametke i jajne stanice u prodaju može staviti pravna osoba na temelju rješenja o odobrenoj proizvodnji ili prodaji ovog genetskog materijala izdanog od Federalnog ministarstva uz stručno mišljenje ovlaštenih ustanova.
- (2) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora ispunjavati uvjete u pogledu stručnih kadrova i odgovarajućih objekata i opreme, koje propisuje federalni ministar.

## Članak 25.

- (1) Sjeme rasplodnjaka može se stavljati u prodaju ako je propisno označeno i ako je za rasplodnjaka izdana dozvola za korištenje.
- (2) Zahtjev za izdavanje dozvole traži vlasnik rasplodnjaka.
- (3) Dozvole za korištenje izdaje Federalno ministarstvo ako su ispunjeni uvjeti u pogledu uzgojne vrijednosti te ako je sjeme zdravstveno ispravno.
- (4) Potvrdu o ispunjenim uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti sjemena izdaje mjerodavna veterinarska organizacija, a potvrdu o uzgojnoj vrijednosti izdaje ovlaštena ustanova.
- (5) Prodaja sjemena pod stalnom je kontrolom mjerodavne poljoprivredne i veterinarske inspekcije.
- (6) Pravilnik o označavanju sjemena iz stavka 1. ovoga članka te uvjete u pogledu uzgojne vrijednosti i ispitivanja sjemena iz stavka 3. ovoga članka propisuje federalni ministar.

## Članak 26.

- (1) Rješenje o davanju suglasnosti za uvoz zametaka i jajnih stanica, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i Pravilnikom o uvozu i provožu živih životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, veterinarskih lijekova, stočne hrane i otpadaka životinjskog podrijetla u Bosnu i Hercegovinu ("Službeni glasnik BiH", broj 52/09), izdaje federalni ministar uz stručno mišljenje ovlaštenih ustanova.
- (2) Zameci i jajne stanice moraju prije stavljanja u prodaju biti ispitani, propisno označeni praćeni propisanom dokumentacijom (rodovnik i potvrda o zdravstveno-higijenskom stanju).
- (3) Pravilnik o označavanju i ispitivanju iz stavka 2. ovoga članka donosi federalni ministar.

## Članak 27.

- (1) Uzgojno valjane životinje i genetski materijal mogu uvoziti pravne osobe, ako je uvoz u skladu sa programom uzgoja pojedine vrste ili pasmine stoke uz pozitivno mišljenje kantonalnog ministarstva i stručno mišljenje ovlaštenih ustanova.
- (2) Uvoz uzgojno valjanih životinja i genetskog materijala ne može se zbog uzgojnih razloga zabranjivati, sprječavati ili ometati ako su pri uvozu ispunjeni uvjeti:

**a. za uzgojno valjane životinje:**

- da su upisane u matičnu knjigu ili registar uzgoja za hibridne životinje koji vodi mjerodavna uzgojna organizacija ili uzgojno društvo zemlje podrijetla;
- da su označene na propisani način;
- da posjeduju propisanu uzgojnu dokumentaciju.

**b. za sjeme:**

- da potiče od rasplodnjaka koji je upisan u matičnu knjigu ili registar uzgoja za hibridne životinje koji vodi ovlaštena uzgojna organizacija ili uzgojno društvo zemlje podrijetla;
- da potiče od rasplodnjaka koji ima pozitivan test na proizvodne osobine i pozitivnu uzgojnu vrijednost, osim u slučajevima ako se sjeme uvozi u ograničenim količinama bez rezultata testa zbog obavljanja test osjemenjivanja ili drugog opravdanog uzgojnog razloga što je u suglasnosti sa uzgojnim programom a potvrđeno je od strane ovlaštene ustanove;
- da je dobiveno u centru za umjetno osjemenjivanje ovlaštenom od službenog tijela zemlje izvoznice;
- da je označeno na propisan način;

- da posjeduje propisanu uzgojnu dokumentaciju priznate uzgojne organizacije zemlje podrijetla.

**c. za zametke i jajne stanice:**

- da potječu od uzgojno valjanih životinja koje su upisane u matičnu knjigu ili registar uzgoja za hibridne životinje koji vodi ovlaštena uzgojna organizacija ili uzgojno društvo zemlje podrijetla;
  - da su dobiveni u centru za umjetno osjemenjivanje ili stanici za prijenos zametaka i jajnih stanica ovlaštenih od službenog tijela zemlje izvoznice;
  - da su označeni na propisan način;
  - da posjeduju propisanu uzgojnu dokumentaciju.
- (3) Dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavka 2. ovoga članka uvoznik mora posjedovati pri uvozu uzgojno valjanih životinja ili genetskog materijala.
  - (4) Uvoziti se mogu uzgojno valjane životinje i genetski materijal čistih pasmina, sojeva i hibrida ako su te pasmine, sojevi i hibridi upisani u registar propisan člankom 14. stavak 1. ovoga Zakona.
  - (5) Rješenje o davanju suglasnosti o uvozu iz stavka 1. ovoga članka izdaje federalni ministar.
  - (6) Dozvolu za uvoz iz stavka 1. ovoga članka izdaje Ured za veterinarstvo Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

## Članak 28.

- (1) U znanstvene i eksperimentalne svrhe mogu se uvoziti rasplodna grla koja ne pripadaju kategoriji uzgojno valjanih i ostalih grla izuzev od odredaba članka 27. ovoga Zakona.
- (2) Rješenje kojim se daje suglasnost o uvozu grla iz stavka 1. ovoga članka donosi federalni ministar.
- (3) Dozvolu za uvoz iz stavka 1. ovoga članka izdaje Ured za veterinarstvo Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

## Članak 29.

- (1) Izvoziti se mogu uzgojno valjane životinje i genetski materijal, koji u pogledu uzgojne i rasplodne vrijednosti te zdravstvenog stanja ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti trgovine na domaćem tržištu, ako sa inostranim kupcem nije drugačije ugovoreno.
- (2) Izvorne i zaštićene pasmine mogu se izvoziti ako izvoz ne ugrožava potrebno brojno stanje životinja i njihovu zaštitu.
- (3) Rješenje kojim se daje suglasnost o izvozu iz stavka 2. ovoga članka donosi federalni ministar.

**V. ZOOTEHNIČKI I ZOOHIGIJENSKI UVJETI DRŽANJA I ISKORIŠTAVANJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA**

## Članak 30.

Držanje i iskorištavanje domaćih životinja u gospodarske svrhe mora biti u skladu sa propisima o zootehničko-zootehničkim uvjetima, zaštiti okoliša i propisima koji određuju uvjete dobrobiti životinja.

## Članak 31.

- (1) Kod izgradnje novog smještajnog prostora za domaće životinje vlasnik je dužan imati mišljenje o minimalnim tehničko-tehnološkim uvjetima proizvodnje i etološki prihvatljivim postupcima sa životinjama, pribavljeno od ovlaštene ustanove.
- (2) Kod obnove starog smještajnog prostora za domaće životinje, vlasnik je dužan imati mišljenje o minimalnim tehničko-tehnološkim uvjetima proizvodnje i etološki prihvatljivim postupcima sa životinjama, pribavljeno od ovlaštene ustanove.

- (3) Tehnološko-tehnički uvjeti propisani su Zakonom o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09).
- (4) Uvjeta iz stavka 1. ovoga članka dužna se pridržavati mjerodavna služba općine pri izdavanju lokacijske dozvole za izgradnju objekta.
- (5) Objekti zatečeni u proizvodnim postupcima u trenutku donošenja ovog Zakona, a koji ne ispunjavaju uvjete propisane stavkom 3. ovoga članka, dužni su u roku od 5 (pet) godina od njegovog donošenja ispuniti iste, počevši sa usklađivanjima najkasnije u roku od 6 (mjeseci) od donošenja propisa za tehnološko-tehničke uvjete iz ovog članka.

#### Članak 32.

- (1) Sa stajskim gnojem treba postupati tako da se ne ugrožava zdravlje ljudi i domaćih životinja, okoliš, te kakvoća hrane i vode za životinje i životinjskih proizvoda.
- (2) Objekti za sakupljanje stajskog gnoja (gnojišta, gnojne jame, jame za gnojovku, lagune) i uređaji za preradu i obradu stajskog gnoja moraju ispunjavati propisane tehničko-tehnološke uvjete.
- (3) Tehničko-tehnološke uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

#### Članak 33.

- (1) Vlasnik domaćih životinja može ograditi svoje imanje zaštitnom ogradom kako bi osigurao nesmetan uzgoj životinja, ako pri tome ne ograničava zakonska prava drugih.
- (2) Vlasnik domaćih životinja može zabraniti neovlašten ulaz tuđih domaćih životinja na svoje imanje, odnosno vlastito ili zakupljeno poljoprivredno zemljište.
- (3) Vlasnik domaćih životinja ne može sa svojim životinjama neovlašteno ulaziti niti koristiti tuđe imanje, odnosno tuđe poljoprivredno zemljište.
- (4) Vlasnik domaćih životinja koji je neovlaštenim ulazom ili korištenjem tuđeg imanja, odnosno tuđeg poljoprivrednog zemljišta, prouzrokovao materijalnu štetu vlasniku istog, dužan je snositi sve nastale troškove.
- (5) U slučaju da je vlasnik domaćih životinja koje su prouzrokovale štetu nepoznat, životinje zatečene na tuđem imanju, odnosno poljoprivrednom zemljištu, mjerodavno kantonalno ministarstvo i mjerodavna inspekcija imaju pravo ukloniti, te trajno zbrinuti, odnosno prodati radi namirenja učinjene štete.

#### Članak 34.

Uzgajivač uzgojno valjanih životinja dužan je provesti registraciju uzgojnog gospodarstva u skladu sa Pravilnikom o minimumu tehničko-tehnoloških i zoohigijenskih uvjeta za držanje uzgojno valjanih grla, koji propisuje federalni ministar.

#### Članak 35.

Uzgajivaču je dopušteno obavljati u vlastitom stadu na domaćim životinjama zootehničke zahvate: odrožavanje mladih životinja, kupiranje repova i sječenje zubi prasadi, skraćivanje kljunova, obrezivanje papaka, njegu kože i dlake, tretiranje preparatima protiv parazita u skladu sa uputama proizvođača, davanje mineralnih i vitaminskih preparata prema uputama proizvođača.

#### Članak 36.

Domaćim životinjama koje se koriste u gospodarske svrhe nije dopušteno davanje hormonalnih preparata da bi se poticao rast, proizvodnja mlijeka, mesa, jaja ili zbog drugih proizvodnih razloga.

#### Članak 37.

- (1) Preseljenje pčela dopušteno je samo ako su sve pčelinje zajednice zdrave što se dokazuje svjedodžbom o zdravstve-

nom stanju i podrijetlu životinja u skladu sa propisima o veterinarskim mjerama.

- (2) Način premještanja pčela, položaj pčelinjaka u odnosu na zemljište, javni put, ljude i životinje, način zaštite, postupak s odbjeglih rojem i druge postupke s pčelama, na prijedlog uzgojnih društava i stručnih službi propisuje federalni ministar.

#### Članak 38.

- (1) U opravdanim slučajevima (sigurnost ljudi, masovna pojava bolesti, prenapučenost košnicama) kantonalni poljoprivredni inspektor može zabraniti držanje pčela na određenom prostoru ili zabraniti premještanje istih u skladu sa odgovarajućom Odlukom o držanju stoke na/u određenim područjima.
- (2) Odluku iz stavka (1) ovoga članka dužni su donijeti kantoni i organi lokalne samouprave najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja ovog Zakona.

### VI. HRANA ZA ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

#### Članak 39.

- (1) Domaće životinje smiju se hraniti samo hranom za životinje čija kakvoća odgovara propisima o kakvoći hrane za životinje.
- (2) Pod kakvoćom hrane za životinje podrazumijevaju se njena fizikalno-kemijska i hranidbena svojstva.
- (3) U prodaju se može staviti hrana za životinje i pojedini sastojci hrane za životinje ako njena kakvoća odgovara propisu o kakvoći hrane za životinje.
- (4) Propis iz stavka 1. ovoga članka koji se odnosi na fizikalno – kemijska i hranidbena svojstva hrane za životinje regulira Zakon o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).

#### Članak 40.

- (1) Hrana za životinje može se staviti u prodaju pakirana i u rasutom stanju. Pakirana hrana za životinje mora imati deklaraciju na ambalaži, a u rasutom stanju mora imati deklaraciju uz svaku pošiljku.
- (2) Hrana za životinje u prometu treba odgovarati kakvoći navedenoj u deklaraciji za određenu proizvodnu kategoriju, a zrnasta i voluminozna u rasutom stanju mora odgovarati propisanim normama.
- (3) Hrana za životinje u trgovini na malo mora biti u originalnom pakiranju.
- (4) Hrana za životinje iz uvoza mora biti proizvedena u skladu sa standardima o kakvoći hrane za životinje zemlje izvoznice i propisima o kakvoći hrane za životinje u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), te za stavljanje u promet mora biti deklarirana na jednom od zvaničnih jezika u BiH.
- (5) Hrana za životinje može se izvoziti samo ako je proizvedena i deklarirana u skladu sa propisima o kakvoći hrane za životinje u BiH.

### VII. PROVOĐENJE UZGOJA UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

#### Članak 41.

- (1) Obavljanje poslova uzgoja uzgojno valjanih životinja obavljaju uzgajivači, uzgojne organizacije, ovlaštene ustanove uz praćenje kantonalne službe i službe u Federalnom ministarstvu.
- (2) Uzgajivači se mogu, u cilju provođenja uzgoja uzgojno valjanih životinja, udruživati u udruženja u skladu s odredbama Zakona o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02) i odredbama ovog Zakona.

- (3) Uzgajivač može samostalno provoditi uzgoj uzgojno valjanih životinja ako ispunjava uvjete iz članka 42. ovoga Zakona.

#### Članak 42.

- (1) Federalno ministarstvo će izdati rješenje o davanju suglasnosti uzgajivaču, uzgojnoj organizaciji, udruženju uzgajivača za bavljenje uzgojem uzgojno valjanih životinja ako:
1. postoji uzgojni program za onu pasminu ili vrstu uzgojno valjanih životinja čijim će se uzgojem uzgojna organizacija baviti;
  2. postoji dovoljno velika populacija uzgojno valjanih životinja za provođenje uzgojnog programa;
  3. ima uposlene odgovarajuće zaposlenike za obavljanje poslova za provođenje uzgojnog programa;
  4. su osigurani tehnički i organizacijski uvjeti:
    - a) da se životinje mogu trajno označiti, a kod konja točno opisati, tako da im se uvijek može utvrditi identitet;
    - b) da će se uredno voditi matične knjige;
    - c) da se može imati uvid u sve dokumente od važnosti za uzgoj;
    - d) da postoji jasno određeno teritorijalno područje djelovanja uzgojne organizacije;
    - e) da će svaka životinja iz domaćeg uzgoja ili uvoza koja udovoljava uvjetima podrijetla, ispravno biti označena te vanjskim izgledom odgovara standardima pasmine, a na zahtjev člana uzgojne organizacije biti upisana u matičnu knjigu ili registar uzgoja, te da se za životinje iz drugih uzgoja neće postavljati viši uvjeti.
    - f) da je članstvo u uzgojnoj organizaciji dostupno svakom uzgajivaču koji se nalazi na području djelovanja uzgojne organizacije, odnosno udruženju koje se bavi uzgojem uzgojno valjanih životinja iste pasmine ili vrste i osigurava uvjete za uspješno provođenje uzgojnog programa.
- (2) Zadovoljavanje uvjeta iz stavka 1. toč. 3. i 4. ovoga članka, a koji se odnose na provođenje pojedinih stručnih poslova, uzgojna organizacija može ostvariti samostalno ili dokazati isto ugovorom sa ovlaštenom ustanovom.

#### Članak 43.

- (1) Zahtjev za izdavanje suglasnosti iz članka 42. ovoga Zakona mora sadržavati:
1. naziv, adresu i dokaz o pravnom obliku podnosioca zahtjeva;
  2. ime, prezime i adresu osobe koja imaju pravo potpisa;
  3. podatke iz stavka 1. točke 4. ovoga članka ovjerava ovlaštena ustanova;
  4. ime, prezime i adresu osoba odgovornih za provođenje uzgojnog programa;
  5. podatke o predviđenom broju uzgojno valjanih životinja koje će biti uključene u provođenje uzgojnog programa te popis uzgajivača, odnosno udruženja pri osnivanju;
  6. uzgojni program iz kojeg je vidljiv uzgojni cilj, uzgojne metode, veličina populacije na kojoj se on provodi te način ispitivanja osobina uzgojno valjanih životinja;
  7. dokaz o prostornom djelovanju uzgojne organizacije, te suglasnost postojeće uzgojne organizacije iz kojeg je vidljivo da ne postoji isto teritorijalno područje djelovanja te da uspostava nove uzgojne organizacije neće ometati provođenje uzgojnog programa postojeće uzgojne organizacije.

- (2) U slučaju da na nekom području postoji uzgojna organizacija koja provodi uzgojni program iste pasmine i vrste uzgojno valjanih životinja, može se pri davanju suglasnosti podnosiocu zahtjeva suziti teritorijalno područje djelovanja ili se zahtjev može odbiti.

#### Članak 44.

Federalno ministarstvo će uskratiti suglasnost uzgojnoj organizaciji ako njen rad nije utemeljen na provedbi usvojenog uzgojnog programa ili ako bi on narušavao provođenje genetske izgradnje jedne pasmine ili vrste uzgojno valjanih životinja.

#### Članak 45.

- (1) Federalno ministarstvo vodi Središnji registar uzgajivača na temelju registara uzgoja koji vode ovlaštene ustanove, kantonalne službe i Savez udruženja uz priloženo rješenje za svako udruženje.
- (2) Oblik i sadržaj registra uzgajivača i Središnjeg registra uzgajivača propisuje Federalno ministarstvo.

#### Članak 46.

- (1) Uzgojna organizacija i ovlaštene uzgajivač moraju najkasnije do kraja prvog mjeseca tekuće godine poslati ovlaštenoj ustanovi, kantonalnoj službi izvješće o provođenju uzgojnog programa za proteklu godinu.
- (2) Ovlaštena ustanova, kantonalna služba može zatražiti sve podatke o rezultatima rada uzgojne organizacije i ovlaštenog uzgajivača te ima pravo uvida u dokumentaciju uzgojne organizacije.
- (3) Ovlaštena ustanova, kantonalna služba obavezna je sačiniti izvješće o rezultatima rada uzgojnih organizacija i uzgajivača i poslati isti Federalnom ministarstvu najkasnije do kraja drugog mjeseca tekuće godine za proteklu godinu.

#### Članak 47.

- (1) Uzgajivač u provođenju uzgoja uzgojno valjanih životinja obavlja:
1. provođenje uzgoja uzgojno valjanih životinja i uzgojnog programa;
  2. vodi matične knjige za uzgojno valjane životinje na svom stadiu te podatke o tome dostavlja udruženju uzgajivača i ovlaštenoj ustanovi.
- (2) Udruženje uzgajivača u provođenju uzgoja uzgojno valjanih životinja vrši:
1. provođenje uzgojnog programa;
  2. vodi matično knjigovodstvo udruženja i registar uzgoja za uzgojno valjana grla, registar uzgajivača uzgojno valjanih životinja, registar članova udruženja te podatke o tome dostavlja savezu uzgajivača i ovlaštenoj ustanovi;
  3. organizira samostalno ili zajedno sa savezom uzgajivača odnosno ovlaštenom ustanovom prodaju uzgojno valjanih životinja za članove udruženja;
  4. vodi i druge poslove od interesa za članove udruženja.
- (3) Savez uzgajivača u provođenju uzgoja uzgojno valjanih životinja vrši:
1. provođenje uzgojnog programa;
  2. koordinaciju prodaje uzgojno valjanih životinja za članove Udruženja;
  3. zastupa interese Udruženja u provođenju uzgoja uzgojno valjanih životinja kao i druge poslove od zajedničkog interesa.

#### Članak 48.

- (1) Federalno ministarstvo u provođenju uzgoja i selekcije obavlja sljedeće poslove:
1. vodi središnji popis uzgojno valjanih životinja svih vrsta, pasmina, sojeva i hibrida;

2. vodi središnji registar uzgajivača uzgojno valjanih životinja;
  3. uspostavlja informacijski sustav za praćenje uzgoja svih vrsta uzgojno valjanih životinja u Federaciji;
  4. objavljuje rezultate kontrole proizvodnosti, procjene uzgojnih vrijednosti i svih oblika testova;
  5. daje suglasnost na uzgojne programe i sudjeluje u kontroli i provedbi istih;
  6. surađuje sa Savezom i Udruženjima uzgajivača pojedinih vrsta i pasmina uzgojno valjanih životinja, organizira i prati trgovinu uzgojno valjanih životinja.
- (2) Kantonalno ministarstvo u provođenju uzgoja i selekcije obavlja sljedeće poslove:
1. vodi kantonalne matične knjige i registar uzgoja i podatke dostavlja središnjoj selekcijskoj službi i ovlaštenim ustanovama;
  2. izdaje isprave o podrijetlu i proizvodnim osobinama;
  3. obavlja kontrolu proizvodnosti uzgojno valjanih životinja;
  4. obrađuje rezultate kontrole proizvodnosti i dostavlja ih središnjoj uzgojno selekcijskoj službi i ovlaštenim ustanovama;
  5. provodi testiranje uzgojno valjanih životinja u suradnji sa znanstvenoistraživačkim institucijama i ovlaštenim ustanovama;
  6. dostavlja uzgajivačima na korištenje obrađene uzgojno selekcijske podatke o njihovim uzgojno valjanim grlima;
  7. sudjeluje u povjerenstvima za licenciranje rasplodnjaka i ocjenu muških rasplodnih grla;
  8. organizira i prati trgovinu uzgojno valjanih životinja u suradnji sa udruženjem i savezom uzgajivača;
  9. sudjeluje u aktivnostima vezanim za organiziranje takmičenja, sajмова, aukcijskih izložbi domaćih životinja i izbor ocjenjivačkog povjerenstva, o čemu federalni ministar donosi pravilnik;
  10. obavlja i druge poslove u području uzgojno selekcijskog rada na prostoru svog djelovanja.
- (3) Stručne i analitičke poslove u oblasti uzgojno-selekcijskog rada i druga pitanja važna za efikasnost i unaprjeđenje stočarstva na teritoriju Federacije koji su od posebnog značaja za Federaciju, a određeni su ovim Zakonom i na temelju njega izdanim pod zakonskim aktima obavljaju institucije ovlaštene od strane Federalnog ministarstva.
- (4) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka su:
1. izrađuje i predlaže uzgojne programe za pojedine pasmine domaćih životinja;
  2. organizira kontrolu proizvodnosti uzgojno valjanih životinja u suradnji sa kantonalnim uzgojno selekcijskim službama;
  3. obavlja procjene uzgojnih vrijednosti uzgojno valjanih životinja i kakvoće križanih životinja u suradnji sa središnjom uzgojno selekcijskom službom, kantonalnom uzgojno selekcijskom službom i znanstvenoistraživačkim institucijama;
  4. izrađuje i predlaže liste autohtonih i zaštićenih pasmina sa mjerama za njihovo očuvanje, u suradnji sa znanstvenim institucijama;
  5. izdaje stručna mišljenja za uvoz uzgojno valjanih životinja i genetskog materijala;
  6. prati uvoz uzgojno valjanih životinja i genetskog materijala te o tome vodi evidenciju i izrađuje izvješća;
  7. izdaje stručna mišljenja uzgajivačima i uzgajivačkim udruženjima o zadovoljenju minimalnih zootehničkih

i organizacijskih uvjeta za provedbu uzgoja uzgojno valjanih životinja;

8. osposobljava uzgajivače da imaju temeljna znanja o uzgoju i postupcima sa domaćim životinjama;
9. sudjeluje u povjerenstvima za licenciranje rasplodnjaka i ocjenu muških rasplodnih grla;
10. prati uzgojne i uporabne vrijednosti rasplodnjaka namijenjenih prirodnom pripustu u suradnji sa kantonalnim uzgojno selekcijskim službama;
11. u suradnji s drugim institucijama, razvija nove metode za unaprjeđenje uzgojno selekcijskog rada.

#### Članak 49.

- (1) Provođenje ciljeva utvrđenih ovim Zakonom od interesa su za Federaciju.
- (2) Materijalno tehnička sredstva potrebna za provođenje odredaba ovoga Zakona osiguravaju se iz Proračuna Federacije BiH.

### VIII. NADZOR NAD PRIMJENOM OVOGA ZAKONA

#### Članak 50.

- (1) Federalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad provođenjem ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju istog, koji su ovim Zakonom stavljeni u mjerodavnost Federacije, kao i upravni nadzor nad institucijama, ustanovama i organizacijama u obavljanju poslova određenih ovim Zakonom, a predstavljaju vršenje javnih ovlasti.
- (2) U obavljanju nadzora nad izvršenjem poslova u vršenju javnih ovlasti iz stavka 1. ovoga članka, Federalno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava u upravnim stvarima te vrši nadzor i ostvaruje neposredni uvid i kontrolu u postupanju pravnih osoba kojima su povjerene javne ovlasti, daje instrukcije za izvršenje poslova i traži podatke i obavijesti o izvršenju ovoga Zakona i drugih propisa donesenih na temelju njega i izvješća o izvršenju poslova u vršenju javnih ovlasti.
- (3) Federalno ministarstvo vrši i nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršenja federalne politike i provođenja mjera u oblasti stočarstva koje su od značaja za Federaciju.
- (4) Kantonalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega koji su ovim Zakonom stavljeni u mjerodavnost kantona.
- (5) Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega, kao i upravni nadzor nad radom ovlaštenih pravnih osoba u prenijetim im poslovima, vrši Federalno ministarstvo.
- (6) Federalno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava u upravnim stvarima te vrši nadzor i ostvaruje neposredni uvid i kontrolu u postupanju pravnih osoba kojima su povjerene javne ovlasti, daje instrukcije za izvršenje poslova i traži podatke i obavijesti o izvršenju ovoga Zakona i drugih propisa donesenih na temelju njega te izvješća o izvršenju poslova u vršenju javnih ovlasti.
- (7) Federalno ministarstvo vrši nadzor nad kantonalnim ministarstvom u dijelu provođenja federalne politike u oblasti jedinstvene politike u stočarstvu na teritoriju Federacije.
- (8) Kantonalno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provođenjem ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega u poslovima koji su dati u mjerodavnost kantona i nad pravnim osobama kojima je prenijeta javna ovlast iz mjerodavnosti kantona.

#### Članak 51.

- (1) Inspekcijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona vrše federalna poljoprivredna inspekcija organizirana u Federalnoj upravi za



inspekcijske poslove i kantonalne poljoprivredne inspekcije organizirane u kantonalnim upravama za inspekcijske poslove.

- (2) Inspekcijski nadzor se vrši u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i Zakonom o inspekcijama u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05) - (u daljnjem tekstu: Zakon o inspekcijama).
- (3) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega, kao i kontrolu kakvoće proizvoda životinjskog podrijetla u prometu obavlja federalna i kantonalna poljoprivredna inspekcija.

#### Članak 52.

- (1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog Zakona neposredno obavljaju federalni i kantonalni poljoprivredni inspektori/inspektorice kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornošću (u daljnjem tekstu: poljoprivredna inspekcija).
- (2) Poslove federalnog i kantonalnog poljoprivrednog inspektora može obavljati diplomirani inženjer poljoprivrede smjera stočarstvo, zootehnike, odnosno općeg smjera, koji ima položen stručni upravni ispit za državne službenike, odnosno položen ispit općeg znanja predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija BiH i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

#### Članak 53.

- (1) U provođenju inspekcijskog nadzora iz oblasti stočarstva federalni poljoprivredni inspektor je ovlašten i obavezan provoditi nadzor:
  1. procesa ispitivanja proizvodnih osobina uzgojno valjanih životinja, testiranja na potomstvo te ispravnosti vođenja popisa matičnih grla svih vrsta uzgojno valjanih životinja i izdavanja rodovnika i potvrda o podrijetlu;
  2. procesa provođenja uzgojnih programa;
  3. rada Saveza udruženja građana koje se bave uzgojem uzgojno valjanih životinja;
  4. proizvodnje i trgovine sjemena, jajnih stanica i zametaka;
  5. provođenja procesa zaštite izvornih i zaštićenih pasmina;
  6. uvođenja u proizvodnju novih pasmina sojeva i hibrida;
  7. proizvodnje, trgovine i kakvoće hrane za životinje, u skladu s ovim Zakonom;
  8. i ostale poslove propisane ovim Zakonom.
- (2) Ako federalna poljoprivredna inspekcija u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili propis donesen na temelju njega, naredit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku:
  1. rješenja o izlučenju rasplodnjaka namijenjenog umjetnom osjemenjivanju prema prijedlogu Povjerenstva za ocjenu rasplodnjaka;
  2. rješava u postupcima donošenja odluke o uvjetnosti novoizgrađenih i obnovljenih objekata za držanje životinja u skladu sa člankom 31. stavak 1. ovoga Zakona;
  3. podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega;
- (3) Na rješenje federalnog poljoprivrednog inspektora o naloženim upravnim mjerama na temelju ovoga Zakona, može se uložiti žalba u roku osam dana od prijema rješenja.

- (4) O žalbi rješava Federalno ministarstvo.

- (5) Žalba na rješenje federalnog poljoprivrednog inspektora o upravnim mjerama ne odgađa izvršenje rješenja.

#### Članak 54.

U provođenju inspekcijskog nadzora iz oblasti stočarstva kantonalni poljoprivredni inspektor je ovlašten i obavezan provoditi nadzor, a naročito:

1. nadzire provođenje uzgojnih programa;
2. nadzire proizvodnju, odabir i trgovinu uzgojno valjanim životinjama;
3. pregleda matične knjige i uzgojne upisnike te drugu dokumentaciju koja se odnosi na proizvodnju i trgovinu uzgojno valjanih životinja;
4. nadzire ispitivanje proizvodnih osobina uzgojno valjanih životinja, testiranje na potomstvo te ispravnost popisa matičnih grla svih vrsta uzgojno valjanih životinja i izdavanje rodovnika i potvrda o podrijetlu;
5. nadzire provođenje zaštite izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva te vođenje njihova popisa;
6. nadzire uvođenje u proizvodnju novih pasmina, sojeva i hibrida;
7. nadzire proizvodnju i trgovinu sjemena, jajnih stanica i zametaka;
8. kontrolira obavljanje umjetnog osjemenjivanja i prirodnog pripusta te vođenje popisa o osjemenjivanju i prirodnom pripustu;
9. nadzire obilježavanje uzgojno valjanih životinja;
10. nadzire držanje i iskorištavanje domaćih životinja;
11. nadzire neovlašteno ulaženje domaćih životinja na tuđi posjed, odnosno tuđe poljoprivredno zemljište;
12. nadzire rad ovlaštenih ustanova i uzgojnih organizacija u provođenju uzgoja uzgojno valjanih životinja;
13. nadzire korištenje sredstava koje ovlaštena ustanova i uzgojne organizacije dobivaju iz državnog proračuna i koriste za provođenje uzgoja uzgojno valjanih životinja;
14. nadzire proizvodnju i trgovinu te kakvoću hrane za životinje u skladu s ovim Zakonom;
15. nadzire proizvodnju proizvoda životinjskog podrijetla te postupak utvrđivanja njihove kakvoće;
16. uzima uzorke proizvoda proizvedenih ili stavljenih u trgovinu prema odredbama ovoga Zakona;
17. nadzire i ostale poslove propisane ovim Zakonom;
18. donosi rješenja o izlučenju rasplodnjaka namijenjenog prirodnom pripustu prema ocjeni Povjerenstva za licenciranje odnosno ocjenu rasplodnjaka;
19. podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega;
20. rješava u postupcima donošenja odluke o uvjetnosti novoizgrađenih i obnovljenih objekata za držanje životinja u skladu sa člankom 31. stavak 1. ovoga Zakona.

#### Članak 55.

- (1) Poljoprivredna inspekcija u skladu sa člankom 27. Zakona o inspekcijama donosi godišnje programe rada i mjesečne planove rada obavljanja inspekcijskih nadzora.
- (2) Pri izradi godišnjih programa i planova, federalna poljoprivredna inspekcija dostavlja na mišljenje Federalnom ministarstvu, a kantonalna poljoprivredna inspekcija dostavlja na mišljenje kantonalnom ministarstvu.
- (3) Glavni federalni poljoprivredni inspektor dostavlja mjesečno izvješće o izvršenim inspekcijskim pregledima u oblasti stočarstva Federalnom ministarstvu.

- (4) Glavni kantonalni poljoprivredni inspektori podnose mjesečno izvješće kantonalnom ministarstvu vezano za izvršeni inspekcijski nadzor iz oblasti stočarstva.

#### Članak 56.

Ukoliko mjerodavni poljoprivredni inspektor pri vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili drugi propisi donijeti na temelju njega, inspektor ima pravo i obvezu:

- rješenjem narediti da se utvrđeni nedostaci, nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno ovim Zakonom i propisima na koji se odnosi inspekcijski nadzor;
- zabraniti ili privremeno zabraniti djelatnost kada je to određeno ovim Zakonom ili posebnim propisima čiji nadzor nad provođenjem vrši inspekcija;
- privremeno oduzeti, prodati ili uništiti robu za koju se utvrdi da je protupravno nastala ili služi prometu ili izvršenju radnji i poslova koji su u suprotnosti sa propisima;
- narediti poduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje je gospodarski subjekt i druga pravna osoba, institucija koja ima javna ovlaštenja, odnosno organ uprave obavezan da poduzme;
- prisilno provesti izvršenje određene upravne mjere kada je subjekt nadzora sam ne izvrši;
- podnijeti prijavu protiv subjekta nadzora i odgovorne osobe za učinjeni prekršaj ili krivično djelo;
- odrediti i druge mjere i obaviti radnje koje su određene ovim Zakonom i posebnim propisima.

#### Članak 57.

- (1) Fizičke i pravne osobe čiji rad podliježe nadzoru federalnog poljoprivrednog inspektora dužna su mu omogućiti obavljanje nadzora i pružiti potrebne podatke i obavijesti.
- (2) Federalno ministarstvo rješava žalbe protiv donesenih upravnih akata ovlaštenih ustanova u vršenju povjerenih javnih ovlasti.
- (3) Rješenja Federalnog ministarstva su konačna i protiv njih nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod mjerodavnog suda u sjedištu prvostepenog organa.

#### Članak 58.

- (1) Fizičke i pravne osobe čiji rad podliježe nadzoru poljoprivrednog inspektora, dužne su mu omogućiti obavljanje nadzora i pružiti potrebne podatke i obavijesti.
- (2) Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja poljoprivredni inspektor dužan je donijeti bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kada je rješenje postalo izvršno.

#### Članak 59.

- (1) Ako mjerodavni poljoprivredni inspektor pri inspekcijskom nadzoru posumnja da hrana za životinje ili drugi proizvodi ne odgovaraju kakvoći utvrđenoj propisom, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenoj ustanovi.
- (2) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

#### Članak 60.

- (1) Superanalizu može tražiti proizvođač u roku od 15 dana nakon dobivene analize ili poljoprivredni inspektor, ako posumnja u rezultat analize.
- (2) Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

#### Članak 61.

- (1) Vlasnik od kojeg je uzet uzorak dužan je podmiriti troškove pakiranja i analize uzorka ako se analizom utvrdi da

proizvodi od kojih je uzet uzorak ne odgovaraju propisanoj, odnosno deklariranoj kakvoći.

- (2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju propisanoj, odnosno deklariranoj kakvoći, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka podmiruje organ državne uprave čiji je poljoprivredni inspektor dostavio uzorke na analizu.
- (3) Vlasnik proizvoda od kojeg je uzet uzorak nema pravo na nadoknadu vrijednosti uzorka.

#### Članak 62.

- (1) Kad se analizom, odnosno superanalizom utvrdi da proizvod ne odgovara propisanoj ili deklariranoj kakvoći, poljoprivredni inspektor će zabraniti promet i uporabu tog proizvoda.
- (2) Na zahtjev vlasnika proizvoda koji nema propisanu kakvoću, ali udovoljava uvjetima za uporabu u druge svrhe, inspektor može dopustiti tu uporabu.
- (3) Poljoprivredni inspektor može dozvoliti da se stavi u prodaju proizvod koji ima deklariranu kakvoću, ali je istekao rok uporabe označen na deklaraciji, pod uvjetom da vlasnik proizvoda izmijeni deklaraciju proizvoda prema rezultatima utvrđenim analizom, odnosno superanalizom.
- (4) Kad se superanalizom utvrdi da proizvod ne odgovara za uporabu, poljoprivredni inspektor će narediti njegovu uništenje.

### IX. KAZNE NE ODREDBE

#### Članak 63.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:
  - proizvodi genetski materijal te prenosi zametke bez odobrenja Federalnog ministarstva (članak 8. stavak 1.);
  - se bavi genetskim manipulacijama bez odobrenja Federalnog ministarstva (članak 9. stavak 1.);
  - za umjetno osjemenjivanje koristi sjeme suprotno odredbi članka 17. stavak 1.;
  - koristi rasplodnjake koji su izlučeni iz uzgoja (članak 20. stavak 9.);
  - postupi suprotno odredbi članka 27.;
  - utvrđuje ispravnost proizvoda životinjskog podrijetla suprotno propisima o njihovoj kakvoći (članak 39. stavak 3.)
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka bit će kažnjena i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

#### Članak 64.

- (1) Novčanom kaznom od 3.500,00 KM do 6.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:
  - rasplodnjaci nisu upisani u matične knjige (članak 17.);
  - obavlja umjetno osjemenjivanje suprotno odredbi članka 18. st. 1. i 2.;
  - prodaje sjeme rasplodnjaka, zametke i jajne stanice suprotno odredbi članka 25 stavak 1.;
  - prodaje sjeme rasplodnjaka suprotno odredbi članka 25.;
  - prodaje zametke i jajne stanice suprotno odredbi članka 26.;
  - uvozi uzgojno valjane životinje i genetski materijal suprotno odredbi članka 27.;
  - izvozi uzgojno valjane životinje i genetski materijal suprotno odredbi članka 29 st. 1. i 2.;
  - postupa suprotno odredbi članka 31. st. 3. i 4.;

- daje domaćim životinjama hormonske preparate suprotno odredbi članka 36.;
  - u prodaju stavlja hranu za životinje i pojedine sastojke za hranu takve kakvoće koja ne odgovara propisu o kakvoći proizvoda životinjskog podrijetla (članak 39. stavak 3.);
  - obavlja djelatnost u trgovini hranom za životinje suprotno odredbi članka 40.;
  - proizvodi životinjskog podrijetla ne odgovaraju propisanim uvjetima kakvoće (članak 39. stavak 2.);
  - provodi uzgoj uzgojno valjanih životinja suprotno odredbi članka 41.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka bit će kažnjena i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjen pojedinac (fizička osoba) novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

## Članak 65.

- (1) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:
- proizvodi uzgojno valjane životinje suprotno uzgojnom programu (članak 4. stavak 1.);
  - ne postupa u skladu sa odredbama članka 6. st. 1. i 2.;
  - se bavi uzgojem uzgojno valjane životinje, a nije upisana u registar-uzgajivača uzgojno valjanih životinja (članak 6. stavak 1.);
  - proizvodi uzgojno valjanu perad suprotno odredbi članka 11.;
  - stavlja u prodaju matice pčela suprotno odredbi članka 12.;
  - u prirodnom pripustu koristi rasplodnjake suprotno odredbi članka 19.;
  - ne postupa u skladu s člankom 22. stavak. 1. i 2.;
  - prodaje uzgojno valjane životinje suprotno odredbi članka 23.;
  - ne ispunjava propisane uvjete u pogledu stručnih zaposlenika, objekata i opreme (članak 24. stavak 2.);
  - drži i iskorištava domaće životinje suprotno propisima o zaštiti okoline i dobrobiti životinja (članak 30.);
  - kod izgradnje i obnove smještajnog prostora za domaće životinje postupi suprotno odredbi članka 31.;
  - na domaćim životinjama u vlastitom stadu obavlja nedopuštene zahvate osim iz članka 35.;
  - na vrijeme ne dostavi ovlaštenoj organizaciji izvješća o provođenju uzgojnog programa za proteklu godinu (članak 46.);
  - poljoprivrednom inspektoru ne omogući obavljanje nadzora i ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 53. stavak 1.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka bit će kažnjena i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka bit će kažnjena fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.

## Članak 66.

Sredstva dobivena od novčanih kazni za prekršaje i izrečenih mjera po odredbama ovog Zakona su prihod Proračuna Federacije.

**X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

## Članak 67.

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na sve započete postupke u kojima nije do stupanja na snagu ovog Zakona doneseno konačno rješenje.

## Članak 68.

- (1) Najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, federalni ministar će sukladno svojim ovlaštenjima donijeti propise o:
- načinu vođenja matičnih knjiga, registara i prijave, te uvjete koje trebaju ispunjavati domaće životinje da bi bile upisane u matičnu knjigu i registar (članak 5. članak 6. stavak 1. i članak 7. st. 1. i 2.);
  - uvjetima za proizvodnju i distribuiranje genetskog materijala i prijenos zametka (članak 8. stavak 2.);
  - postupku procjene vrijednosti uzgojno valjanih i križanih životinja, te postupku ispitivanja proizvodnosti i testiranja (članak 9. stavak 4. i članak 10. stavak 2.);
  - sadržaju prijave i postupku priznavanja novih pasmina, sojeva i hibrida (članak 14. stavak 3. i stavak 6.);
  - načinu rada Povjerenstva za licenciranje i postupak licenciranja (članak 16. stavak 5. i 7.);
  - uvjetima koje mora ispunjavati pravna ili fizička osoba za obavljanje djelatnosti umjetnog osjemenjivanja (članak 18. st. 1. i 2.);
  - načinu rada Povjerenstva za ocjenu muških rasplodnih grla (članak 20. stavak 3.);
  - obliku i sadržaju izvješća o umjetnom osjemenjivanju i prirodnom pripustu (članak 22. st. 1. i 2.);
  - uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe u pogledu stručnih zaposlenika, objekata i opreme za proizvodnju i prodaju genetskog materijala (članak 24. stavak 1.);
  - propisima o ispitivanju i označavanju sjemena rasplodnjaka, zametaka i jajnih stanica (članak 25. st. 1. i 3. i članak 26. stavak 1.);
  - minimalno tehničko-tehnoškim i zoohigijenskim uvjetima izgradnje objekata za smještaj i držanje domaćih životinja (članak 31. stavak 1.);
  - pravilnik o osposobljenosti i razini znanja uzgajivača (članak 34. stavak 1.);
  - kakvoći proizvoda životinjskog podrijetla (članak 39. stavak 1 - propis o kakvoći hrane Zakon o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04);
  - obliku i sadržaju registra uzgojnih organizacija (članak 45. stavak 2);
  - o organizaciji takmičenja, sajмова, aukcijskih izložbi domaćih životinja i izboru povjerenstva za ocjenu grla (članak 45. stavak 1. točka 9.).
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovog članka, ostaju na snazi propisi koji su doneseni na temelju Zakona o mjerama za unaprjeđivanje stočarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/98), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.

## Članak 69.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o mjerama za unaprjeđivanje stočarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/98).

## Članak 70.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj  
Doma naroda  
Parlamenta Federacije BiH  
**Radoje Vidović**, v. r.

Predsjedatelj  
Zastupničkog doma  
Parlamenta Federacije BiH  
**Fehim Škaljić**, v. r.